

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความสำคัญของการศึกษาตามหลักการทฤษฎี หรือแนวคิดที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนจะเห็นว่า ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะกระทำได้โดยคนเพียงคนเดียว จำเป็นที่จะต้องมียุคคลหรือกลุ่มบุคคลจากหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมเสมอครั้งที่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 182 – 183) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมทั้งในกระบวนการตัดสินใจหรือในกระบวนการบริหาร และการให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้นบุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการหรือปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ขององค์การจากการที่บุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องย่อมทำให้บุคคลมีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมนั้นและผูกพันต่อองค์การในที่สุด ซึ่งประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้น ธรรมรส โชติบุญจร (2536 : 230) เห็นว่ามีผลโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจในการบริหาร ความพึงพอใจในขณะทำงาน ก่อให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง จันทรานี สงวนนาม (2536 : 23) เห็นว่าเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน และเกิดความสามัคคีเข้าใจอันดีต่อกันของบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์การสำหรับการบริหารหรือการจัดการศึกษาของไทยนั้น จากการศึกษาประวัติและความเป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นว่าการศึกษาของไทยนั้น ได้รับความร่วมมือหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายมาโดยตลอด

การจัดการศึกษาไทยในอดีตนั้นส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของวัด วัง และบ้าน ด้วยเหตุนี้นโยบายการศึกษาจึงเป็นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีระบบโรงเรียน เป็นการดำเนินงานของครอบครัวและเอกชน การจัดการศึกษานั้นการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับอาชีพของครอบครัว และการฝึกอบรมด้านศาสนา ศิลธรรมจรรยา (ประยูร ศรีประสาธน์.

2536 : 385) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิธีการจัดการศึกษาของไทยดังกล่าว ไม่ได้ดำเนินการเพียงฝ่ายหนึ่งฝ่ายเดียว ประชาชน เอกชนและชุมชนก็เข้ามามีบทบาท หรือเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาก ซึ่งเมื่อแยกประเด็นหรือสาระของการเรียนรู้แล้วพอทราบว่า บ้านคือ ประชาชนหรือเอกชน จะรับผิดชอบการจัดการศึกษาด้านการพัฒนาอาชีพ ส่วนวัดจะอบรมสั่งสอนด้านศีลธรรมคุณธรรม และจริยธรรมให้กับประชาชน ต่อมาได้มีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน มีการกำหนดหลักสูตร เนื้อหาวิชา คาบเวลาเรียน การวัดผลประเมินผล ตลอดจนมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบไว้ชัดเจนทั้งระดับชาติ กระทรวง ทบวง กรม จนถึงหน่วยงานระดับปฏิบัติ คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษา พร้อมได้กำหนดนโยบายและวางแผนทางการศึกษาทั้งระยะยาว ระยะกลางและระยะสั้น จนถึงปัจจุบันยังได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรเอกชน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

2535 : 20-29) หมวด 3 ข้อที่ 13 กำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของครอบครัว ชุมชน สถาบันสังคมอื่นๆ และสื่อมวลชน ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการของการศึกษา การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา ข้อที่ 19 ส่งเสริมให้ครอบครัว สถานศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และสื่อมวลชนร่วมมือในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่เหมาะสม และการชี้ทางที่ดีแก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ข้อที่ 39 ให้ภาคเอกชนและชุมชนเพิ่มบทบาทในการจัดการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 10 – 21) ได้กำหนด แนวทางปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539 – 2550 ว่าการปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนให้ประชาชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดแบบเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่น และบัญญัติ 10 ประการตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ข้อที่ 6 องค์กรส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการหรือด้านบริหาร ข้อที่ 8 มีการส่งเสริมให้กลุ่มบุคคล หรือชุมชนมีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหารหรือการจัดการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 56) ได้ระบุไว้ในนโยบายการพัฒนาการศึกษาในอนาคต จำเป็นต้องระดมความร่วมมือจากทุก ๆ ส่วนของสังคม ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน เอกชน สถาบันต่าง ๆ ในสังคมเข้ามาร่วมจัดการศึกษาโรงเรียน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ. 2540 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 14-116) มาตรา 43 วรรคสอง บัญญัติว่า การจัดการศึกษา อบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ส่วนมาตรา 289 วรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม ตามความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 16) ซึ่งเป็นกฎหมายทางการศึกษาของไทย กำหนดไว้ในหมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระ การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งมีสาระสำคัญของระเบียบ คือ มีการกำหนดจำนวนของคณะบุคคล 7-15 คน มาจากตัวแทน 7 กลุ่ม คือ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า ไม่เกินฝ่ายละ 2 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินฝ่ายละ 4 คน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง พร้อมได้กำหนดคุณสมบัติและแนวทางในการสรรหา แต่งตั้ง และอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี ซึ่งกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ 12 ด้านดังนี้ บทบาทด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำสาระหลักสูตร การกำกับและติดตามการดำเนินงาน การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานการพัฒนาศักยภาพเด็ก การเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานประเพณี การเสริมสร้างและประสานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี การแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ และการปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

จากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวข้างต้นจึงถือว่า คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมและมีความสำคัญ ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนและท้องถิ่นชุมชนเป็นอย่างมาก เพราะบทบาทหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในบทบาทอย่างชัดเจน เป็นต้นว่า การกำหนดนโยบายและแผน การจัดทำสภาระกฐิต การกำกับติดตาม การพิทักษ์สิทธิเด็ก การบริหารวิชาการ การงบประมาณ เป็นต้น ดังที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544 : 8 – 10) ได้รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน ถึงปัญหาสำคัญในการบริหารและการจัดการ ทำให้การจัดการศึกษาไม่บรรลุผล โดยมีสาเหตุหลักคือ การบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจที่ยึดการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ทำให้ผู้ปฏิบัติคอยรับคำสั่งจากส่วนกลางโดยขาดการมีส่วนร่วมคือ ร่วมคิดร่วมทำจากประชาชน และการจัดการศึกษาไทยถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของรัฐ ของสถานศึกษา ของผู้บริหารและครู โดยไม่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบครัว และชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อกำหนดนโยบาย การร่วมวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดทำสภาระกฐิต ท้องถิ่น การช่วยติดตามตรวจสอบประเมินผลงาน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อช่วยในการจัดการศึกษา จึงทำให้การจัดการศึกษาไทยแปลกแยกจากวิถีชีวิต และประการสำคัญ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิสัยทัศน์ (Vision) มีความรู้กล้าแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีศักยภาพในการบริหาร การจัดการศึกษา มีภารกิจที่จะบริหารบทบาทตามบทบาททั้ง 12 ด้าน หรือแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้แสดงบทบาทอย่างนี้หรือไม่ จะแก้ปัญหายังไง เรื่องยศ พจนนุสนธิ์ (2541 : 93) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่าประธานกรรมการโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ในระดับปานกลาง และมีปัญหาสำคัญของการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประกอบด้วย การขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา การขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีเวลาในการปฏิบัติงานน้อย โดยมีสาเหตุสำคัญ คือ กรรมการโรงเรียนมีการอบรมพัฒนาตนเองน้อย มีภารกิจงานมากและพื้นฐานทางการศึกษาค่ำ

สำหรับการศึกษาวิจัยในเขตพื้นที่ของกิ่งอำเภอกุดรังนั้น ไม่เคยมีปรากฏ แต่จากการได้พบเห็น โดยประสบการณ์ของผู้วิจัยและจากการสอบถามเพื่อนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เดียวกัน ซึ่งเคยได้ปฏิบัติงานร่วมกลุ่มคณะบุคคลดังกล่าว คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันพบว่าส่วนใหญ่ ถ้าเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับระเบียบต่าง ๆ ของทางราชการ เกี่ยวข้องกับนโยบาย คณะกรรมการมักจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควรและยินดีที่จะสนับสนุนไม่คัดค้าน แต่ถ้าเป็นบทบาทง่าย ๆ เช่น การแสวงหาทุนการช่วยเหลือ แรงงาน การขอบริจาคเงิน วัสดุอุปกรณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา การจัดงานผ้าป่า การร่วมพัฒนาอาคารสถานที่ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน คณะกรรมการจะกล้าแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมได้ดีจากประเด็นปัญหา ดังกล่าวเห็นว่า คณะกรรมการโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการร่วมบริหาร ไม่เป็นไปตามบทบาทที่คาดหวังเท่าที่ควร เพราะมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่จะร่วมดำเนินการ จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นควรว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรได้รับการพัฒนาแต่ก่อนการพัฒนา หลักการที่ดีควรศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดการศึกษามากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อที่จะได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษา เพราะเป็นพื้นที่ของผู้วิจัยและจะได้วางแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ 12 ด้านของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ตามขนาดของโรงเรียน และกลุ่มตัวแทน

สมมติฐานของการวิจัย

1. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอคูคต จังหวัดมหาสารคาม ที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตาม บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

2. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจาก ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอคูคต จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา กิ่งอำเภอคูคต จังหวัดมหาสารคาม ตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ดังนี้

- 1.1 กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- 1.2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 1.3 ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น
- 1.4 กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- 1.6 ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 1.7 เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 1.8 ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก

และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

1.9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

1.10 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน

1.11 แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร

1.12 ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเอราวัณ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 23 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คน รวมประชากรทั้งหมด 345 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการสุ่มจากทุกโรงเรียนในสังกัด จำนวน 23 โรงเรียน โรงเรียนละ 8 คน ตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 กลุ่ม โดยกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนสุ่มแบบเจาะจง ใช้ผู้บริหารทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนกลุ่มอื่นสุ่มโดยแบ่งชั้น (Stratified random sampling) แบ่งชั้นตามกลุ่มโดยสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน นอกนั้นกลุ่มละ 1 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 184 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

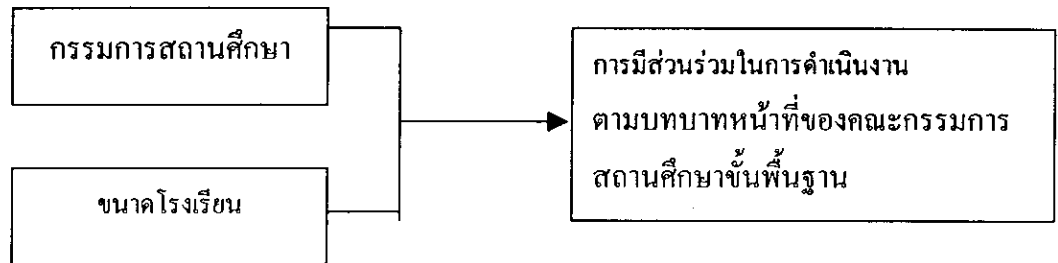
3.1 ตัวแปรต้น คือ

3.1.1 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามองค์ประกอบ แบ่งเป็น 7 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนภูมิที่ 1 ตัวแปรของการวิจัย

4. ระยะเวลาที่ศึกษาวิจัย ปีการศึกษา 2544 (16 พฤษภาคม 2544 – 15 พฤษภาคม 2545)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ at Mahasarakham University

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรม หรือ การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ 12 ด้าน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอกุฉินารักษ์ จังหวัดมหาสารคาม

2. การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ระบุไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ข้อ 13

3. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็น กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอกุฉินารักษ์ จังหวัดมหาสารคาม ตามสัดส่วนและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ข้อ 6-8

4. องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ตัวแทนของกลุ่มบุคคล องค์กรหรือหน่วยงานอื่นตามระเบียบ ข้อ 5 จำนวน 7 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 7 – 15 คน

5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กิ่งอำเภอคูคต จังหวัดมหาสารคาม

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กิ่งอำเภอคูคต จังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยได้พิจารณาขนาดของโรงเรียนเพื่อความเหมาะสม
กับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

ขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียน	1 - 120 คน ลงมา
ขนาดกลาง	จำนวนนักเรียน	121 – 300 คน
ขนาดใหญ่	จำนวนนักเรียน	301 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบสภาพการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตาม
บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากิ่งอำเภอคูคต จังหวัดมหาสารคาม

2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนิน
งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษากิ่งอำเภอคูคต จังหวัดมหาสารคาม และเขตพื้นที่ใกล้เคียง